

Шостак Г.Ю.

студентка,

Науковий керівник: Братусь І.В.

кандидат філологічних наук, доцент,

Інститут мистецтв

Київського університету імені Бориса Грінченка

РЕЛІГІЙНІ ОБРАЗИ В МИСТЕЦТВІ (НА ПРИКЛАДІ КІНОСТРИЧКИ «ЧОРНА СМЕРТЬ»)

«Misericordias Domini in aeternum cantabo»

(«Милосердю Господа співатиму вічно»,

Біблія, Книга псалмів, псалом 88:2)

Основою життя для християн усіх конфесій є Біблія, що в перекладі означає «Книга книг» або «Книга життя». Основою самої Біблії є тема «Божого милосердя», а «воплоченим Словом Божим» або ж «Милосердям Господнім» є сам Ісус Христос. Релігійні образи та релігійні сюжети – це герої та події, які описані у цій книзі.

Герой, який рятує світ – це основний канон для багатьох творів мистецтва. Починаючи від Прометея, який приніс людям вогонь («іскру Божу» та знання) для життя на Землі та закінчуючи Ісусом Христом, який приніс людям прощення гріхів та воскресіння до життя вічного.

Мистецтво – це своєрідний канал для передачі думок та ідей. Сама ж «творчість під впливом релігійних почуттів розширює внутрішнє життя художника, викликає нові сили до життя, приводить до надзвичайного стану, коли весь набутий естетичний, інтелектуальний, емоційний досвід акумулюється в творі високого рівня» [1, с. 133].

Розглянута робота режисера Крістофера Сміта «Чорна смерть», нагадує нам про переломні моменти в житті кожної людини та людства в цілому, що кожна наступна подія – це результат попереднього вибору, а поєднання особистих виборів багатьох людей у сумі з подіями, які відбуваються навколо, гортає сторінки історії. Так і зараз ми стоїмо перед вибором.

«Чорна смерть» у 1348 р. увірвалась у життя англійців [2]. Для когось це смерть близьких і знайомих людей, а для когось – це смерть ідеалів та прагнень. Але ходили чутки, що є одне селище в лісі, яке оминула смерть.

Події фільму відбуваються навколо однієї людини: молодого послушника-монаха Осмунда. Він юнак, що любить Господа та дівчину Авріль. Він людина, яку наповнюють сумніви щодо правильності життєвого вибору. Він іде виконати «волю Господню». Послушник, монах, провідник, свідок жорстокої реальності, і врешті, «воїн Христов». «Боже, чи можу я служити Тобі поза цими стінами? Я піду з монастиря, але залишуся вірним Тобі», – так, ці його слова справдилися, але він втратив себе, стражденне серце і спокій. Але це висока ціна мрії. Та він обрав цей шлях не сам. Щира молитва і віра у знаки, слова Сваєра (воїна, що заробляє на життя собі та сім'ї): «А ось Ульрік – він інший, він тут, бо так йому сказав Господь», знахарка-брехуха, язичництво та особисте горе, що переросло в особисту трагедію. «Будь обережний! Ця людина страшніша за чуму! – настоятель монастиря [2]».

Ульрік, посланець єпископа, «воїн Христов», убивця, меч інквізиції та милосердя людське – мізерікордія. Так, він страшний у своїй правоті, скупий на правду, величний у своїй людяності та вірності церкві та Господу, безжальний до зрадників і ворогів церкви: «Ми даруємо полегшення стражденним». Дивне та страшне для простолюдина поєднання волі Господньої, волі церкви та волі людини. Він пережив своє особисте горе, він пережив смерть ідеалів, але він зберіг себе, його серце не очерствіло. Він знає, що він – убивця, а таким не місце в раю, але він продовжує свою справу: «Інколи іншого вибору нема».

В фільмі розкриті деякі аспекти війни англійців з французами: «Той день поклав край лицарству. Шляхетності не було місця. В той день ми впустили до себе смерть і вона досі з нами (Вульфстон)».

Як представник церковної влади (уряду), Ульрик має медальон, який отримав як свідчення влади (обов'язків та повноважень), наданої йому особисто єпископом. А влада як відповідальний вибір між добром і злом, і саме право вирішувати що чим є, надані людині особисто Богом, знову стали причиною трагедії.

Отже, ми познайомилися з двома людьми (Осмундом та Ульриком), які були в різних обставинах, мали різний життєвий досвід, але обрали одну ціль: бути «воїном Христовим». Проте виконання ними обов'язків суттєво різняться: один служить Богові та керується високими моральними ідеалами, а другий – служить Богові та керується помстою. Ми є тим, що нас наповнює – не забуваймо про це.

Також ми побачили причину зміни історичних епох, – світову пандемію чуми. «Пошесть», «хвороба немитих рук», «лікування немає», – до болю

знайомі слова. Я не маю сумнівів, що людство переживе теперішню пандемію. Питання в тому, на порозі якої історичної епохи ми стоїмо?

Список використаних джерел:

1. Макушин Ю.А. Релігія як джерело мистецтва. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Сер. : Педагогіка.* 2011. Т. 173. Вип. 161. С. 133–143. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2011_173_161_29
2. Фільм «Чорна смерть / Black Death» (2010) онлайн. – Moviestape. URL: http://moviestape.net/katalog_filmiv/detektyv/3755-chorna-smert.html